

« Ի՞նչ քու, Պարոն, որ մեր արգարտխօսութիւնը ճանչցեր էք, վատա՞հպէք բա-
րեկամական զգացման» որով պոտիւ ունիմ՝ ըլլալու Զեզ երախտապարտ ծառայ

« ԲԱՅՐԻՈՂԻՍ ԲՅԵՎՔԻՍՈՒՆ՝

« Յունաստանի վերանորոգութեան վրայ մէկ նատոր բանաստեղծութեանց հեղինակ. Յոյս լրա-
գրոյն խմբագիր. Աթինքի նախասական ընկերութեան անդամ. Յոնիական կղզեաց Ճեմարանին
թղթիտէք անդամ. Ապարտիատ Պաւլսի ազգային ընկերութեան բաժանորդ »:

Ժ. — ՈՒՐ ՀԵՂԻՆԱԿՆ ՎԵՐՍՏԻՆ ԽՕՍՒԼ ԿԸ ՍԿՍԻ

Աթենացիք, սիրուն բարեկամս, ամենաստոյգ պատմութիւնք՝ հանգիպած չհա-
մարեալներդ են:

Ե. ԱՊՈՒ

ՀԱՅՏԵԼԻ ԵՒ ԿԱՊԻԿ

Օր մօրիորդ Շիմիանգէն՝
Իւր տիրոջը դանլոճին մէջ,
Պատահաւ լաւ ընդհանմ,
Ինչո՞ւ մինակ տըխտը ու խեղճ,
Կընճառաւ ճակտով՝
Անճողնի դէմքով՝
Նըստէր խոր խոր կը մըտածէր՝
Կարծես խելքին տակ գըտե՛լ էր:
Հոն ճիշտ նորա դէմ՝ յանգիման՝
Մի ջինջ մաքուր հայկի
Դըրուած չըքիզ ի պատուանդան
Լոյս՝ օսկեզօծ կը փայլի.
Դարձաւ նայեցաւ կապիկը յանկարծ,
Ելաւ կանգնեցաւ հայելոյն դիմաց.
Տեսաւ իւր դէմքն ու օտակաց,
Կարծիւս ամօթ մ'իսկ ըզգաց.
Վաթն զի ինքզինքն այդչափ պըճալի
Այնչափ անհոռնի սև ու գաղտալի,
Նա ոչ երբեք չէր կարծեր,
Մըտքէն անգամ անցած չէր:
Իւ հըլմարիւս մի՛ կայ մեղմէ
Դէմքը հանցող՝ սխրաբ քըննող,
Մեր երեսին մօր միշտ ծածկէ՝
Եթէ ունիմք ոսկի և փող...
Կապիկն այսպէս չընտաւալով իւր տեսքին՝
Նա հայելոյն ամէն մէկ դին նայեցաւ,
Ուր ալ նայէր՝ նոյնը տեսներ եղկելին,
Զը դիմացաւ կըրտկ դարձած կատղեցաւ.
Գծաթը վերուց ուժով խըփեց՝
Ջարդ բորդ արաւ հայկին,
Խոշոր աչքերըն խոժոռեց.

Կորաւ պատկեր իւր դէմքին.
Նըտաւ մըտածեց՝
Իւր խելքը մաքրեց.
Յանցանքն հայելոյն
Թաղուց ու դատեց:
Իսկ քիչ վերջը արթըննալով՝
Կըտորուանքներն քըննելով,
Անոնց մէջէն հին մեծկակը վեր առաւ.
Նայածն այն էր՝ դարձեալ իւր դէմքն հոն տեսաւ.
Ճուրայ խըփեց,
Ջոյն ալ շարժեց.
Փոքր ինչ լըռեց՝
Նորէն գըննեց.
Որչափ շարժէր, որչափ նայէր
Նա չէն փոքրիկ կըտորին մէջ,
Դարձեալ տըզեղ դէմքն իւր տեսներ,
Որուն չըկար վըճար ու վերջ.
Մինչ այն կէտին որ տան սէրը
Վըրայ դալով՝ դուժին ու սէրը
Մէկգի զըրաւ, լաւ մը ծածեց
Ու վըռնտեց:
Այսպէս ահա կան շատ մարդիկ
Սըրտերը չար, հոգեով կապիկ,
Ճըլմարտութեան հայկին
Որչափ շարժեն ու շընջեն,
Որչափ շանան իրենց դէմքին
Ծածկել մտըն ու աղան մոճեն:
Դարձեալ անոր մարմոնքին մէջ
Իրենք դիմենք կը տեսնեն...
Մինչև ըլլայ մահը անգողջ
Զը վըռնտէ աշխարհքէն...:

ԱՌԱՔԵԼ ԱՆՏՈՒՆԱՆ ՆԱԼԻԱՆԻԱՆ

ԵԶՆ ԵՒ ԳԵՂ ՋՈՒԿ

Ըստէպ ըստէպ մարդկանց մէջ
Շատ գանգառներ կը լըսուին,
Որանք՝ իբրեւ միշտ անվերջ,
Անգամ բազմէն հալածուին.
Բայց բազմն ինչու՞ յանցաւոր
Պատեն մարդիկ՝ չեմ գիտեր.
Երբոր իրենք են բուրբ
Երեսնց յանցանքներուն տէր:
Ոչ դէք խնդրեմ առակիս,
Ձեք մեղադրէր յոսամ գիւ...:

Եղն իւր լուծին սակ ճնշւում,
Գրուխը կախ՝ յուսահատած,
Պանդաղ գանգապ յառաջ գիմէր
Իւր ժընդաւան օրն անխօս.
Այլ հեղադէն սայլէն վերայ
Նըստած՝ նո՛ւ հա՛ կանչելով՝
Ձեռքը երկար խրթանով՝
Խայթէր եղնին անխնայ:
Մէյ մ'ալ տեսնաւ դեմ յանդիման՝
Կառք մ'երեցաւ սրբընթաց,
Խառնէր փոխին ամոլի նման,
Ձոյգ մը խորոխտ ձի լըծած,
Կ'ընթանաւ սաստիկ
Իբրու փոթորիկ,
Որձիւններ անթեւ
Հողմաց պէս թեթեւ:
Տեսաւ եզը գոյգ հանդէս՝
Սրբին նախանձ բորբոքէր.
Փըթին տակէն համրապէս
Իւր լըծակցին զպու սաւր.

— «Թրուաւ փեճակ՝ ո՞վ ինչ դատին գերութիւն
Մարդիկ մեզ հետ ինչպէս անգութ կը վարուին.
Ահա ձիանքն ինչ փառքերով զարդարուն
Թեթեւ կառաց լըծեն, տուեն ի թուշին.
Այլ մեր վըզդեր միշտ կը ճընշեն կոնդին տակ.
Ո՛հ, անյարմար լուծ կըրեն և դըժընդակ...
Եթէ ինձ ալ տային ձիուն զարդն ու փառք՝
Ընթանայի արագ իբր ըղնաղաստակ »
Միւշտեւ եզը խօսէր սլուպէս՝

Լաւ մ'ուշ գըրաւ Գեղացին.
Օր մը տեսնաւ նա՛ ի հանդէս
Լըծեց տյն հոյ՛ բ'ը գիւն.

Լըծեց միտանդ
Ձարդերով շըթիւ.
Բոժոժներ փայլուն՝
Հարմանդք պըսպըզուն,
Ձարդարեց ըղնա
Իրբն նոր փեսայ:

Տեսնաւ եզը վե՛հ և՛ հըղարո՛ւ
Կախ գրուխը վեր բընտած,
Սիրտը ուրախ՝ գէ՛ջը դըւարթ՝
Խեղճը խախցուց ի հմանց:

Իսկ Գեղացին կառքը հեծաւ փաթապէս,
Սանձն ի՛ ձեռին՝ մըտրակն ի՛ կուտ կը շարժէր,
Գոյեց, սուլեց՝ ոտտոտեց ձին քաջապէս,
Այլ իսկզ հզը ընդ յետը կոյս ընկրկէր:

Ո՛ր մէկ առաւ ամբամահար
Վէր վեր կ'իջնար իը դասկէր,
Ձանսլը վազել ձիուն հասար,
Մեծդի փորով տատտեէր:
Փանի մը քայլ փոխեց դնաց՝
Հասաւ հոգին կոկորդին,
Լեզուն բերնէն դուրս էր հախտած՝
Թըռչէր շողթեք ընդ հողմին.
Ձը դիմացաւ խոզըր երկար
Տարածուցաւ շընչապառ,
Դարդ և ծանակ,
Խախց խայտառակ,

Հոյն գալտին մէջ ուր լըծակիցն իւր խոհեմ
Վիճակէն գո՛հ կը ճարակէր խոտ դաշար.
Երբ գոյգ տեսաւ սիրտը մարեր խընտալէն
«Վա՛յ վա՛յ—կ'աւէ— ինչու չափող մոռացար.
«Փեղ ո՞վ է ատեր ձիուն հաւաքել
«Եւ հակո՞ղք բուսած եղջիւրքը անարգել.
«Մարդիկ անոնց կը դընեն սանձ,
«Այլ մենք ազատ եւ անսանձ.
«Ա՛ռ քո լուծը, տա՛ր հեղիկ
«Ահա քեզ կ'անք երջանիկ...»

ԱՌԱՔԻՆ ԱՆՏՐԱԿԱՆ ՆԱԼԻԱՆԴԵԱՆ